

for et eventuelt afslag, mulighed for at udtale sig i sagen osv.

For så vidt angår sager om naturalisation, må jeg igen fremhæve, at disse sager på afgørende måde adskiller sig fra andre sager inden for den offentlige administration, fordi det alene er Folketinget, der har kompetence til at træffe beslutning om tildeling af dansk indfødsret. Justitsministeriet og justitsministeren optræder derfor i denne forbindelse nærmest som et slags sekretariat for Folketinget.

Det må derfor antages, at justitsministerens og Justitsministeriets behandling af naturalisationssager ikke direkte er omfattet af forvaltningslovens regler, men i praksis bliver disse regler og andre almindelige forvaltningsretlige principper dog naturligvis iagttaget ved behandling af naturalisationssager.

Selv om der ikke er fastsat mere formelle regler på området, føler jeg mig derfor overbevist om, at også de internationale retningslinjer og anbefalinger i vidt omfang følges med de forbehold, der naturligvis må følge af Justitsministeriets helt specielle stilling i forhold til Folketinget på dette område. Jeg vil gerne tilføje, at jeg ikke er overbevist om, at det vil være rigtigt, sådan som kommissæren foreslår, at sådanne procedureregler fastsættes ved lov.

I rapporten fremhæves i øvrigt særligt ansørgernes adgang til at klage over en negativ afgørelse. De afslag på naturalisation, som meddeles af Justitsministeriet, kan ikke indbringes for nogen anden administrativ myndighed. Jeg skal i den forbindelse pege på, at det ved behandlingen af naturalisationssager er Justitsministeriets opgave at undersøge, om en ansøger opfylder de kriterier, som Folketinget har opstillet, således at den pågældende kan optages på et lovforslag om indfødsretsmeddelelser.

Justitsministeriet har derimod ikke nogen selvstændig kompetence til at træffe afgørelse om tildeling af dansk indfødsret, men kan blot konstatere, om betingelserne for at få dansk indfødsret er opfyldt eller ej. Dette er baggrunden for, at der ikke er indlagt nogen egentlig klageadgang for de ansøgere, der af Justitsministeriet får at vide, at de ikke opfylder betingelserne.

En ansøger kan dog altid benytte sig af den almindelige klageadgang til Folketingets Ombudsmand. Ombudsmandens kompetence i sådanne sager er ganske vist noget begrænset, fordi området hører under Folketinget, men Ombudsmanden kan naturligvis og har natur-

ligvis mulighed for at undersøge, om der er begået fejl i administrationen i sagsbehandlingen og i givet fald påtale dette.

Som regel vil en ansøger, der er utilfreds med et afslag, dog rette henvendelse til Justitsministeriet. Jeg kan i den forbindelse oplyse, at det erfaringsmæssigt især er selve indholdet af reglerne om statsborgerskab, som vækker utilfredshed.

Der er i rapporten særlig peget på behovet for klageadgang, for så vidt angår vurdering af ansørgernes sprogkundskaber, og det er da også det eneste punkt, hvor der er tale om en mere subjektiv bedømmelse af, om ansøgeren opfylder Folketingets krav. Jeg må dog tilstå, at jeg umiddelbart har svært ved at se behovet for, at bedømmelsen af sprogfærdighederne foretages af særligt sprogkyndige organer, sådan som det foreslås af Østersøkommissæren.

Efter de gældende regler er kravet med hensyn til sprogfærdigheder, at ansøgeren skal kunne deltage i en almindelig samtale på dansk. Vurderingen af, om denne betingelse er opfyldt, foretages i første omgang af politiet. Det sker i forbindelse med den samtale, som føres med ansøgeren efter indgivelse af ansøgningen, og hvor bl.a. oplysningerne i ansøgningsskemaet gennemgås.

Politiet afgiver herefter en udtalelse til Justitsministeriet om, hvorvidt sprogkravet anses for opfyldt. Hvis politiets konklusion er uklar, eller hvis udtalelsen er af lidt ældre dato, når sagen kommer til behandling i Justitsministeriet, beder ministeriet politiet om at foretage en fornyet vurdering af sprogkundskaberne på baggrund af en ny samtale med ansøgeren.

Justitsministeriet kan også selv indkalde en ansøger til en samtale i ministeriet, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Endelig kan jeg nævne, at Justitsministeriet jævnligt forelægger sager for Indfødsretsudvalget med henblik på, at udvalget kan tage stilling til, om der eventuelt kan dispenseres fra sprogkravet. Det gælder især, hvis der er tale om personer, som på grund af sygdom eller alder har problemer med at lære det danske sprog.

Jeg kan også oplyse, at ansørgninger fra personer, der i første omgang har fået afslag på baggrund af manglende sprogfærdigheder, altid bliver taget op til ny behandling, hvis de pågældende anmoder om det og sandsynliggør, at sprogkundskaberne er forbedret f.eks. på grund af deltagelse i danskkurser.